

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
9090 Pannonhalma, Vár 1.

2007/2. sz.

Virágos Márta (Debreceni Egyetemi és Nemzeti Könyvtár - főigazgató). Jelentősen átalakult - megújult - az elnökség és a felügyelőbizottság. Az **elnökség további tagjai** az elnökön és alelnökön kívül: **Mender Tiborné** (OIK - főigazgató), **Dippold Péter** (OSZK tudományos főigazgató helyettes), **Gyurics Zoltánné** (Huszár Gál Városi Könyvtár, Mosonmagyaróvár - igazgató), **Szlatky Mária** (CEU Könyvtár - igazgató) lettek. A **felügyelőbizottság** tagjai: **Bertalané Kovács Piroska** - elnök (Verseggy Ferenc Megyei Könyvtár, Szolnok - igazgató), **Nemes Erzsébet** (KSH Könyvtár - főigazgató), **Pádár Lászlóné** (TEMI Nógrád Megyei Könyvtára, Salgótarján - igazgató), **Komlósi József** (Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár, Székesfehérvár - igazgató), **Knorrné Csányi Zsuzsanna** (Jászberényi Főiskola Könyvtára - igazgató).

Ásványi Ilona
elnök

Szomszédoltam

„Civil” reflexiók a „Szomszédolás” nevű programsorozatról

2007. május 10-én fejeződött be a Szomszédolás nevű programsorozat, amelyet Ásványi Ilona, az EKE elnöke szervezett és hirdetett meg. Annak ellenére, hogy az EKE égisze alatt szerveződtek a programok „civil”, azaz nem egyházi könyvtárakban dolgozó kollégák részvételére is számított. Az első könyvtárlátogatásoknál mi „civilek” szomszédoltunk az egyházi könyvtárakban, míg az utolsó három alkalommal, az egyházi könyvtárosok „szomszédoltak” a nem egyházi könyvtárakban.

Amikor az első szentendrei „szomszédolásra” jelentkeztem, még nem ismerhettem a további programokat, de így utólag visszagondolva, szerencsésnek érezhetem magam, hogy lehetőségem volt mind a hét „kirándulásán” részt venni. Ásványi Ilona a programokat tematikusan állította össze, ami még jobban kiteljesítette az élményt, és még hangsúlyosabbá, emlékezetesebbé váltak a könyvtári látogatások (Szentendre – Európa művésztelepei: Nagybánya című kiállítás; Magyar Képzőművészeti Egyetem Könyvtára – Operaház; Országgyűlési Könyvtár – Parlament). A körütekintő szervezést dicséri az is, hogy a fővárosban található országos szakkönyvtárak, közkönyvtárak mellett, Magyarország nagy egyházainak Budapesten található gyűjteményei köré szerveződtek a „Szomszédolás” programjai. Az 1-2 órás könyvtárlátogatások alkalmával esszenciáját kaptam egy-egy intézménynek, mert az igen szívélyes kollégák nemcsak könyvtárunk történetét mesélték el, hanem bemutatták féltett kincseiket, sőt arra is volt idejük, hogy a kollégák kérdéseire válaszoljanak. A vendéglátó természetesen mindig a szebbik arcát igyekszik vendégének megmutatni, így volt ez a könyvtárlátogatások során is, de megtiszteltak bennünket azzal, hogy a problémáikról, hiányosságaikról is beszéltek. Az ilyen „szomszédolás” jellegű látogatások önkéntelenül is összehasonlításra készítetik a látogatót, azaz a saját „civil” könyvtárában szerzett tapasztalatait próbálja összevetni a látottakkal. A végeredmény: azonosak a problémák: pénz- és helyhiány.

2005. szeptember 18-án, Szentendrén kezdődött a programsorozat a **Szerb Ortodox Egyházmegyei Könyvtárban** és az **Ars Alba Restaurátor Műhelyben**. Vukovits Koszta bemutatta a Budai Szerb Ortodox Egyházmegye múzeumát, majd alkalmat adott a levéltár és a könyvtár, valamint a szerb ortodox templom megtekintésére. Szentendre levegőjéből egy rövidke városnézés közben szippanthattam, az idegenvezető Schramkó Péter volt. A kirándulás a Művészet Malomban fejeződött be, ahol fakultatív program gyanánt

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
9090 Pannonhalma, Vár 1.

2007/2. sz.

lehetett megnézni a nagybányai művésztelepet bemutató kiállítást. November 22-én a **Magyarországi Unitárius Egyház Könyvtára** és az **Országos Rabbiképző Intézet – Zsidó Egyetem Könyvtára** várt. Itt kell szólnom egy másik pozitív élményemről. Ezek a látogatások nemcsak a könyvtárakról, hanem az egyházakról, az egyházak történetéről, a templomépítésekéről, a rombolásokról, a megmaradt, illetve megmentett egyházi értékekről, a mindenkori hatalom és az egyház viszonyáról szóltak. Ez a gondolatsor jellemezte Muszka Ibolya könyvtárvezető ismertetését az unitárius egyházról és Dr. Borsányi-Schmidt Ferenc rövid eszmefuttatását.

A 2006-os szomszédolás a **Ráday Könyvtárban**, valamint az **Evangélikus Országos Könyvtárban** kezdődött. Ennek a napnak a tudományosság volt a vezérfonala, hisz mind a két könyvtárat, a „hagyományos” funkciói mellett elsősorban, mint tudományos műhelyeket ismerhettem meg. A Ráday Könyvtárban folyó kutatómunkák egyes területeit dr. Berecz Ágnes gyűjteményigazgató mellett Ladányi Sándorné Kozma Borbála, Borvölgyi Györgyi, Csenki Éva, Sára Szabó Katalin és Darvasi Ferenc mutatta be, míg az Evangélikus Országos Könyvtárban dr. Mátyási János igazgató és munkatársai: Böröcz Enikő, dr. Hubert Gabriella és Selmezi Pálma adtak ízelítőt több éve folyó kutatásaikból, illetve osztották meg a Credo című folyóirat szerkesztésével kapcsolatos problémáikat. Szeptemberben a **Központi Papnevelő Intézet Pálos Könyvtára** és a **Piarista Központi Könyvtár** volt a vidéki és budapesti kollégák látogatásának a célpontja. Az épületben tett kisebb séta kellően ráhangolt a barokk kori teremkönyvtár látványára, amelynek regénybe illő történetét Diós István atya foglalta össze. A piarista gimnáziumba található Piarista Könyvtár értékes gyűjteményét Homor Ferenc könyvtáros mutatta be, míg a rend történetét Koltai András levéltáros foglalta össze. 2007-ben is folytatódott a szomszédolás: január 30-án a **Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár** látta az érdeklődőket vendégül, ahol dr. Fodor Péter, az intézmény főigazgatója mutatta be az újjá varázsolt, kibővített épületet, és a könyvtár megújult szolgáltatásait. Mint egykori „szabóérvines” rácsodálkoztam a korábban ronda, teherautók által uralt udvar helyén működő kávézóra, információs pontra. Február 15-én a **Magyar Képzőművészeti Egyetem Könyvtára** várta a „szomszédolókat”. Ebben az épületben, illetve könyvtárban sem jártam még, ezért nagyon izgatta a fantáziámat. Látványban várakozáson felüli élményben volt részem! Blaskóné Majkó Katalin könyvtárvezető a könyvtár és az egyetem (főiskola) történetét ismertette, amiből azt a következtetést vontam le, hogy párhuzamosság fedezhető fel az egyetem könyvtárának, illetve az egyházi könyvtárak 1950-es évekbeli története között. Délután az **Operaház** épülete nyújtott maradandó élményt. A május 10-ei, utolsó szomszédolás is izgalmakat ígért! Az izgalmak, már az Országházba, illetve az **Országgyűlési Könyvtárba** való bejutással kezdődtek, mert hiába az előzetes bejelentkezés, a szigorú szabályok szerint egyénként, átvizsgálás után lehet az épületbe lépni. Én abba a csoportba kerültem, amelyik először a **Parlamentet** nézte meg. Már jártam az Országházban, de ez is azok közé az épületek közé tartozik, amelyet igazán nem lehet megismerni, annak ellenére, hogy ebben segített a nagy tapasztalattal rendelkező idegenvezető. Akik még nem jártak itt, azokat meglephették az épület ma is korszerűnek tekinthető építészeti megoldásai (pl. szellőzés), vagy a Koronaőrök óránkénti tisztelgése a Szent Korona előtt. Az Országgyűlési Könyvtárban dolgozó kollégákat külön köszönet illeti, hogy a felújítási munkálatok közepette fogadták a népes társaságot! Az egyik legszebb magyarországi könyvtár történetébe és munkájába kaphattunk bepillantást Villám Judit, Haraszi Pálné és dr. Jónás Károly segítségével. Elgondolkodtatók voltak dr. Ambrus János igazgató programzáró gondolatai, aki az egyházi könyvtárak és az Országgyűlési Könyvtár mindenkori szerepe között vont párhuzamot. Eddig még egyetlen programnál sem említettem az ebédelés körülményeit, de úgy gondolom, hogy ebben az esetben érdemes róla szólni. No nem a menü, hanem a hely különlegessége miatt: a Képviselői Irodaházban, illetve ahogyan szellemesen a '70-es és a '80-as években hívta a „nép”, a Fehérházban volt az ebéd. Ide, a szocializmus korszakában, nem lehetett közönséges halandónak bejutni, ezért legendák

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
9090 Pannonhalma, Vár 1.

2007/2. sz.

keringtek a városban az épületről, és az épületben történekről. Kissé megkésve, de bejutottam.... Délután a **Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában** Dr. Rozsondai Marianne jóvoltából a kéziratár feltett darabjaihoz kerülhattunk test, illetve „kéz” közelbe. A merészebb kollégák kipróbálták Arany János foteljét, ami még most is úgy áll a díszes cserépkályha mellett, ahogyan állhatott a költő életben. Dr. Kelecsényi Ágnes és Orosz Gergely a Keleti gyűjtemény történetét és kiállított darabjait ismertette.

Összegzőképpen is csak hangsúlyozni tudom, hogy nagyon örülök, hogy alkalmam volt részt venni ezeken a látogatásokon.

Marosán Ágnes
Könyvtári Intézet
Gyűjteményszervezési Osztály

Szomszédolás **(Országgyűlési Könyvtár,** **Akadémiai Könyvtár Kézirattára és Keleti Gyűjteménye)** **2007. május 10.**

A **Szomszédolás** programsorozat május 10-i első állomása az **Országgyűlési Könyvtár** volt. Miután nem kis nehézségek árán, de mindannyiunknak sikerült realizálnia, hogy a gyülekezőhely, a Kossuth tér déli oldala merre található (nem hiába tartják a könyvtárosokat elvarázsolt figuráknak), népes seregletünk – ameddig csak tehetette, megakadályozta, hogy a kerékpárosok zavartalanul közlekedhessenek a bicikliúton... - kilenc óra tájában, a korai keléstől még némiképp kábultan, de optimistán tekintve az eljövendő történések elé, bevonult a Parlamentbe. Csapatunk két csoportra oszlott: az egyik fele magát az épületet, a másik a könyvtárat szemlélhette meg először. A felújítás alatt álló könyvtárban két előadást hallhattunk, **Villám Judittól** és **Jónás Károlytól**. Egyrészt megismerkedhettünk a könyvtár történetével, gyűjtőkörével, kiadványaival, másrészt olyan érdekes kérdések is felmerültek a diskurzus során, hogy működhet-e egyáltalán egy ilyen intézmény politikailag korrekten, elfogultságok és részrehajlás nélkül (a helyiek szerint: ha nehézségek árán is, de igen). Végül **Ambrus János** főigazgató szólt arról, milyen analógiák találhatók az egyházi gyűjtemények és az ő könyvtáruk működése között. A Deák-teremből indulva aztán a könyvtár nagy olvasótermét, a „katalógusfolyosót” és az EU Letéti Gyűjteményét is megnéztük. A „szakmai rész” után a Parlament épületét barangoltuk be egy rendkívül lelkes csoportvezető kíséretében. Láttuk többek közt a Szent Koronát, a koronaőrök bevonulását és tisztelgését a királyi fejdísznél, a képviselői üléstermet. Ugyanilyen érdekes volt az a számtalan adoma és legenda, mellyel energikus útikalauzunk fűszerezte mondandóját. Az ülésekről örökké késő anekdota-király, Mikszáth Kálmán szivarozási szokásai, a sármos Andrássy gróf és a magyarok által többé, az osztrákok által kevésbé kedvelt Sissy talányos viszonya mellett arról is hallhattunk, hogy a remek *Berlin felett az égben* is statisztáló, valójában azonban a Colombóból közismert Peter Falk azon magyarországi zsidó família sarja (minden út Pannóniába vezet; az is, amelyik nem), melynek egyik tagja Ferenc József feleségének „hivatalos” nyelvtanára volt.

Az ebéd után ki-ki vérmérsékletének, egészségi- és idegállapotának megfelelően dönthetett: tömegközlekedéssel vagy lábbusszal közelíti meg a Roosevelti téri MTA Könyvtárát, a **Szomszédolás** május 10-i programjának második helyszínét. Mi egy kalocsai